

SEKTORPROGRAM

Fiskeri och vattenbruk, jordbruk, livsmedel och skogsbruk

Sveriges ordförandeskap i Nordiska ministerrådet 2008

Sektorprogram
Fiskeri och vattenbruk, jordbruk,
livsmedel och skogsbruk

Sveriges ordförandeskap i Nordiska ministerrådet 2008

**Sektorprogram: Fiskeri och vattenbruk, jordbruk,
livsmedel och skogsbruk**
Sveriges ordförandeskap i Nordiska ministerrådet 2008

ANP 2007: 761

© Nordiska ministerrådet, Köpenhamn 2007

ISBN 978-92-893-1611-8

Design: Kjell Olsson

Foto: s. 1 Moodboard (stor bild); Peter Cederling/Folio

Upplaga: 500 exemplar

Tryck: Scanprint A/S, Århus 2008

Tryckt på miljövänligt papper som uppfyller kraven i
den nordiska miljömärkningen.

Publikationen kan beställas på www.norden.org/order

Fler publikationer på www.norden.org/publikationer

Printed in Denmark

Nordiska ministerrådet

Store Strandstræde 18

1255 Köpenhamn K

Telefon (+45) 3396 0400

Fax (+45) 3311 1870

Nordiska rådet

Store Strandstræde 18

1255 Köpenhamn K

Telefon (+45) 3396 0200

Fax (+45) 3396 0202

www.norden.org

Det nordiska samarbetet

Det nordiska samarbetet är ett av världens mest omfattande regionala samarbeten. Det omfattar Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige samt de självstyrande områdena Färöarna, Grönland och Åland.

Det nordiska samarbetet är politiskt, ekonomiskt och kulturellt förankrat och är en viktig partner i europeiskt och internationellt samarbete. Den nordiska gemenskapen arbetar för ett starkt Norden i ett starkt Europa.

Det nordiska samarbetet vill styrka nordiska och regionala intressen och värderingar i en global omvärld. Gemensamma värderingar länderna emellan bidrar till att stärka Nordens ställning som en av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga regioner.

Inledning

Samarbetet inom Ministerrådet för fiskeri och vattenbruk, jordbruk, livsmedel och skogsbruk (MR-FJLS) täcker viktiga gemensamma ansvarsområden. Centralt för 2005–2008 års handlingsprogram är att arbetet ska präglas av ett politiskt helhetsperspektiv i nyttjande av naturresurser och genom hela livsmedelskedjan. Även konsumenternas rätt till säkra livsmedel och tillförlitlig information är prioriterade områden.

MR-FJLS arbetar för ökat värdeskapande och förhöjt förädlingsvärde i regionerna, med hänsyn till den omkringliggande miljön. MR-FJLS arbetar också för att främja den nordiska medborgarens rätt till en mångfald av naturupplevelser, samt hälsosamma och säkra livsmedel av god kvalitet.

De nordiska statsministrarna enades på sitt möte i juni 2007 om riktlinjer för ett fördjupat nordiskt samarbete om globaliseringsfrågor. Sverige avser att under sitt ordförandeskap 2008 ta konkreta initiativ inom detta område. Detta återspeglas även inom arbetet i MR-FJLS.

Det svenska ordförandeprogrammet går under fyra ledord; klimat, konkurrenskraft, koordinering och kreativitet. Arbetet inom MR-FJLS faller under två av dem, nämligen klimat och konkurrenskraft.

Klimat

Miljöfrågor är något som länge engagerat Nordens invånare och de utgör en naturlig del av arbetet med de nordiska statsministrarnas globaliseringsinitiativ. De nordiska länderna ligger i många avseenden långt framme när det gäller att uppmärksamma och finna lösningar på olika miljöproblem. Sverige kommer under sitt ordförandeskap att sätta fokus på miljö- och klimatfrågor. Klimatförändringarna kommer att ställa nya krav på våra sektorer och samarbete är viktigt för att kunna möta de nya villkoren på bästa sätt.

Bioenergi och klimat

Arbetet med att utveckla ett hållbart samhälle innebär bland annat att produktionen och användningen av fossila bränslen behöver minskas. Under ordförandeskapet kommer Sverige att vidareutveckla det nordiska kunskapsutbytet och samarbetet kring skogens och jordbrukets roll för en kostnadseffektiv och ökad produktion av bioenergi. Viktiga frågeställningar är utvecklingen av produktionssystem, hur den växande bioenergimarknaden påverkar andra näringars konkurrenskraft samt hur ett ökat uttag av biomassa kan göras utan att utarma marken och den biologiska mångfalden.

Växt- och skogsträdsförädling

Växtförädlingen i och för de nordiska länderna har minskat kraftigt under senare år. Växtförädlingsföretag satsar först på den ekonomiskt mest lönsamma delen av marknaden, vilket innebär att växtförädling av marknadssorter i huvudsak inriktas på centraleuropeiska förhållanden. Under det svenska ordförandeskapet kommer de eventuella problem detta medför för länder på nordliga breddgrader att inventeras och långsiktiga konsekvenser analyseras. I detta sammanhang bör möjligheterna till fortsatt goda villkor för odling i

Norden beaktas och de förändringar som växthuseffekten innebär för det globala jordbruket uppmärksammas.

Klimatförändringarna medför en anpassning av brukandet av mark.

Under ordförandeskapet kommer Sverige att arbeta för att utveckla det nordiska samarbetet kring hur vi hanterar valet av skogsodlingsmaterial och andra skogsbrukfrågor i ett föränderligt klimat.

Konsekvenser av klimatförändringar för fiskerinäringen

Hur kommer förutsättningarna för fiske att påverkas i och med klimatförändringarna? Klimatförändringarnas effekter för fiskbestånden är i nuläget mest märkbara i Arktis men kommer på sikt även att bli intressanta för de nordliga havsområdena. Fiskbestånden i bland annat Östersjön kommer att påverkas av klimatförändringarna. Detta kommer att få stor betydelse för det yrkesfiske som bedrivs i Östersjön, där särskilt torskfisket är av betydande omfattning. Under det svenska ordförandeskapet planeras en konferens om konsekvenserna av klimatförändringar för den nordiska fiskerinäringen.

Det nordiska genresursarbetet

Vid ministermötet 2007 beslutades om en ny organisation för det nordiska genresurssamarbetet. Den nya organisationen ska vara verksam från januari 2008. Under ordförandeskapet kommer Sverige att verka för att effektivisera arbetet i den nya organisationen.

För åren 2005–2008 finns en gemensam strategi för förvaltningen av genetiska resurser inom fiskeri, jordbruk, skogsbruk och livsmedel. En ny strategi ska utarbetas för den kommande perioden. Eventuellt kommer beslut att fattas om att inarbeta genresursstrategin i det kommande handlingsprogrammet.

Konkurrenskraft: småskalig produktion

Sverige kommer att arbeta för att främja nordiskt samarbete inom entreprenörskap och småskalig produktion. En prioriterad frågeställning är behovet av regelförenklingar.

Företagande på landsbygden

Företagandet på landsbygden i de nordiska länderna har jord- och skogsbruket som en viktig bas för näringslivet och för landskapets utseende. Den hårdnande konkurrensen på marknaden och krav på effektivisering i råvaruledet har drivit på utvecklingen mot ökad professionalism, kreativitet och entreprenörskap. Detta leder också till krav på högre förädlingsgrad hos de småskaliga livsmedelsproducenterna. Många företag specialiserar sin produktion för att nå lönsamhet och konkurrenskraft, samtidigt som vi ser en utveckling mot ett alltmer diversifierat näringsliv på landsbygden. Intresset för nya verksamheter är stort bland landsbygdsföretagarna, vilket också innebär att det finns ett behov av ny kunskap. I detta sammanhang aktualiseras även frågor om exempelvis hästverksamhet och olika typer av turism, såsom sport- och turistfiske. Under det svenska ordförandeskapet bör därför möjligheten till kunskaps- och erfarenhetsutbyte länderna emellan utnyttjas. Ett angeläget fokus är hur företagandet på den glest befolkade nordiska landsbygden kan utvecklas.

Småskaligt kustfiske

För det småskaliga kustfiskets framtida konkurrenskraft och lönsamhet finns bland annat behov av förbättrad redskapsutveckling, energi-effektivisering, god infrastruktur inom närområdet samt en utvecklad lokal och regional samverkan kring närproducerad mat. Vidare kommer det småskaliga kustfisket att påverkas av klimatförändringarna. Under det svenska ordförandeskapet bör möjligheterna till erfarenhetsutbyte mellan länderna utnyttjas, i syfte att förbättra lönsamheten för detta fiske.

Vattenbruk

På ministermötet i Björneborg 2007 beslutades att ett underlag för en gemensam nordisk strategi för långsiktigt hållbart landbaserat vattenbruk skulle utarbetas. Syftet är att beskriva status för landbaserat vattenbruk i Norden, att redogöra för pågående forskning, tekniska lösningar, arter, kostnader, lönsamhet samt framtidsvisioner. Arbetet kommer att diskuteras på ministermötet 2008.

Bättre hälsa genom kost och motion

MR-FJLS är ett av de ministerråd som deltar i arbetet med *Handlingsplanen för bättre hälsa och livskvalitet genom mat och fysisk aktivitet*. Problemet med övervikt är fortfarande en högaktuell fråga och Sverige kommer att driva arbetet med införandet av handlingsplanen vidare på bred front.

Djurskydd

Djurskydd är en viktig fråga i Norden och ett gott djurskydd är viktigt för både konsumenter och näringen. Tillsammans kan de nordiska länderna arbeta för att den nordiska synen på djur och djurskydd ska få genomslag i EU och internationellt. Under ordförandeskapet kommer Sverige kommer att anordna ett seminarium om djurskydd och hur det inverkar på livsmedelskvaliteten, både faktiskt och sett ur ett etiskt konsumentperspektiv. Under ministermötet kommer vi att lyfta djurskydd i ett livsmedelsperspektiv som en diskussionspunkt, och har för avsikt att låta ministrarna anta en resolution i frågan.

Risk och nyttovärdering

Sverige vill också lyfta fram den ständigt aktuella frågan om hur risk och nytta ska vägas mot varandra. Intag av vissa livsmedel och tillsatser kan vara nyttiga ur en synvinkel, men mindre bra ur en annan. En viktig fråga i är hur livsmedelsmyndigheterna ska göra avvägningar mellan nytta och risk i sådana fall och hur konsumenterna ska informeras på bästa sätt.

Ny Nordisk Mat

Avsikten med projektet Ny Nordisk Mat är att skapa en positiv utveckling på flera områden som är kopplade till mat. Programmet ska koppla samman nordiska värden inom en lång rad områden, såsom gastronomi, turism, regional utveckling och sunda matvanor. En del

av projektet syftar till att skapa en medvetenhet om den nordiska maten, i Norden och internationellt. Ny Nordisk Mat är även en viktig del i globaliseringsarbetet och i att synliggöra Norden globalt.

Under ordförandeskapet kommer Sverige att lyfta fram Ny Nordisk Mat genom att medverka vid restaurantmässan GastroNord, som är Nordens största restaurantmässa med kockar som främsta målgrupp. Syftet är att belysa begreppet Ny Nordisk Mat så att konceptet etableras i kocksammanhang. Under ministermötet kommer ett seminarium att hållas inom ramen för Ny Nordisk Mat.

Övrigt

Den påbörjade diskussionen om forskningens struktur under MR-FJLS och samarbetet med NordForsk och NICE kommer att fortsätta.

Grunden för arbetet i MR-FJLS är handlingsprogrammet ”Et nordisk løft for verdiskapning og livskvalitet” som omfattar perioden 2005–2008. Ett nytt program ska tas fram för perioden 2009–2012, och merparten av detta arbete kommer att ske under det svenska ordförandeskapet. Viktiga inspel i strategiarbetet kommer att vara statsministrarnas globaliseringsstrategi, samt beslutet att reformera Östersjösamarbetet.

Det påbörjade arbetet med prioriteringar från tidigare ordförandeskap fortsätter. En viktig övergripande uppgift för Sverige som ordförandeland är att vara pådrivande i arbetet med en fortsatt reformering av det nordiska samarbetet. Sverige avser att fortsätta arbetet för att göra organisationen mer effektiv och att skapa enklare och mer transparenta beslutsprocesser.

Sverige och Island planerar att under 2008 genomföra en skogsministerkonferens.

norden

Nordiska ministerrådet

Store Strandstræde 18
DK-1255 Köpenhamn K
www.norden.org

Det nordiska samarbetet omfattar Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige samt de självstyrande områdena Färöarna, Grönland och Åland. Ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet roterar kalenderårsvist mellan de fem nordiska länderna.

I ordförandeprogrammet för 2008 presenteras de punkter som Sverige vill prioritera i det nordiska samarbetet på regeringsnivå under sitt ordförandeskap.

REGERINGSKANSLIET

Jordbruksdepartementet

Ytterligare information om Sveriges ordförandeskap i Nordiska ministerrådet fås på www.Norden2008.se från och med 1 januari 2008.

**Kontaktuppgifter för
ordförandeskapet**
Jordbruksdepartementet
EUI-sekretariatet
SE-103 33 Stockholm
Sverige

Telefon (växel):
+46 8 405 10 00